

‘Maak afspraken met handel bij aankoop vee’

Voorkom insleep van ziektes

Melkveehouders die koeien aankopen, doen er goed aan om goede afspraken te maken met de verkoper en handelaar over wie welke risico's draagt bij de eventuele insleep van ziektes.

SJOERD HOFSTEE

FOTO: SHUTTERSTOCK

Vee dat aangekocht wordt, brengt altijd risico's met zich mee qua ziekte-insleep. Op enkele ziekten is natuurlijk een verplichte certificering en controle van kracht, maar dat geldt niet voor bijvoorbeeld celgetal, klauwproblemen of schurft. Dit soort problemen kunnen relatief makkelijk een koppel binnenkomen via nieuw aangekocht vee. Bij de aankoop van vee uit het buitenland is ook kans op insleep van ziektes die in Nederland nagenoeg of helemaal zijn uitgebannen, zoals leptospirose. Dat merkte de GD de afgelopen jaren toen de meldingen hiervan toenamen. “De laatste jaren namen het aantal tankmelkuitslagen waarin leptospirose werd gevonden toe en ook kregen we vaker vragen van veehouders en dierenartsen over deze ziekte”, vertelt dierenarts Patty Penterman van de GD. “Het

dekt of de dieren terugneemt als er al een probleem of risico zich voordoet, tipt Penterman om voorafgaand aan een aankoop ook de eigen dierenarts te raadplegen. “Dierenartsen kunnen heel goed de rol als sparringpartner oppakken als het gaat om de risico's van ziekte-insleep, en zij kunnen goed adviseren welke onderzoeken, naast de verplichte, verstandig zijn om mee te nemen bij een aankoop.” Navraag leert dat dit in de praktijk nog erg weinig voorkomt. “Dat geloof ik ook en dat is jammer en een gemiste kans.”

Vertrouwen en ervaring

Afspraken tussen kopers en handelaren worden wel vaak duidelijk gemaakt en met elkaar gecommuniceerd, zegt Auke de Haan. Samen met zijn zoon koopt hij jaarlijks voor verschillende boeren vee aan

Raadpleeg eigen dierenarts voorafgaand aan een aankoop

aantal gesloten bedrijven nam de laatste jaren af; melkveehouders houden minder jongvee aan en kopen vaker en eerder vee aan van elders. Daarmee nemen de risico's op ziekte-insleep gewoon duidelijk toe.”

Vooraf duidelijkheid creëren

Volgens Penterman is het allerbelangrijkste om goede afspraken te maken met de handelaar die het vee voor je aankoopt of direct met de verkopende partij. Liefst zwart op wit. “Vooraf moet je goed duidelijk maken welke eisen je stelt”, zegt Penterman.

“Onlangs kregen wij een voorbeeld te horen van iemand die op het oog gezonde dieren had aangekocht. Deze dieren bleken bij aankomst antistoffen tegen mycoplasma te hebben. Het onderzoek was uitgevoerd na aankomst van de dieren. Was dat al uitgevoerd op het bedrijf van de verkopende partij, dan had de veehouder deze informatie tijdig gehad en de afweziging kunnen maken de dieren toch maar niet aan te kopen.”

Naast het maken van afspraken met de handelaar of verkoper over op welke ziektes en aandoeningen goed gecontroleerd moeten worden én wie eventueel de scha-

vanuit binnen- en buitenland. “Zaken als celgetal, beenwerk, klauwen en uiers checken wij goed en hier selecteren wij ook op. Soms gaat de kopende partij zelf mee en die kan dan letterlijk meekijken, maar meestal krijgen wij het vertrouwen om op basis van onze ervaring de dieren aan te kopen. Uit koppels zoeken wij sowieso altijd louter de jonge, vitale en gezonde dieren. Of een kopende partij moet heel specifiek vragen om een categorie dieren die in mindere conditie verkeert om goedkoop nog een jaartje af te melken. In dat geval is het risico op problemen ook groter.”

De Haan stelt dat hij vaak vee vanuit Duitsland aan Nederlandse melkveehouders verkoopt en die zijn vrij van IBR en BVD. “Wij checken daarnaast op leptospirose en para-tbc. Mocht een dier later onverhoopt toch positief testen, dan nemen we die terug en krijgt de koper zijn geld daarvoor terug. Dat gebeurt gelukkig niet vaak en verder hebben wij ook nooit echte grote problemen gehad. Maar ik hoor weleens dat het misgaat bij melkveehouders nadat ze door aankoop van vee een bepaalde ziekte of bacterie door het koppel zien gaan. Sommige klanten van ons plaatsen

Risicochecklist

1. Voer van zo min mogelijk bedrijven aan.
2. Bereid de aanvoer voor.
3. Vergelijk diergezondheidsstatussen.
4. Vraag naar de diergezondheidsgeschiedenis.
5. Bezoek het herkomstbedrijf voordat u gaat aanvoeren.
6. Screen de runderen voor.
7. Screen aanvoeren uit het buitenland voor.
8. Zorg voor rechtstreeks vervoer.
9. Plaats dieren altijd in quarantaine.
10. Onderzoek de dieren na de quarantaine nogmaals.

De hele risicochecklist van de GD vindt u op www.gddiergezondheid.nl/nl/Diergezondheid/Management/risicocheck

het aangekochte vee mede daarom ook wel eerst op hun eigen bedrijf in quarantaine.”

Thuisquarantaine

GD-dierenarts Patty Penterman raadt het in quarantaine plaatsen van aangekocht fokvee ook aan. “Veel klauwproblemen bijvoorbeeld zijn vooraf wel te zien, maar niet alles is zichtbaar. Als een aangekochte koe een chronische aandoening bij zich draagt, besmet ze wellicht het hele koppel. Hetzelfde zie je soms bij schimmelaandoeningen als ringschurft. Dat is geen ernstige ziekte, maar als jouw koppel daar vrij van is en je haalt het binnen, dan kunnen veel dieren er wel echt last van krijgen.” Om melkveehouders handvatten mee te geven waar op te letten, heeft de GD een risicocheck op haar website geplaatst (zie kader). Dit lijstje bestaat uit punten die erg logisch lijken, toch wordt hier in de praktijk bij aankoop nog vaak aan voorbijgegaan. Het kan wellicht wat betuttelend overkomen, zegt Pentermans. “Het doel ervan is echter niet meer en minder dan bewustwording. Dat de praktijk weerbarstig is, begrijpen mijn collega's en ik ook heel goed. Maar vooraf stilstaan bij de risico's en daarover afspraken maken kan elke melkveehouder die vee aankoopt vaak prima doen.”